

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLETS, uitgever en
eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per
drukregel.

TONGEREN, DEN 7 SEPTEMBER.

De *Postrijder* vroeg daags voor de kiezing van den 25 augustus wie het hier betaalde dat men door de keel der liberale kiezers joeg om stemmen te winnen.

De *Vedette* heeft goed gevonden verleden zaterdag daarop te antwoorden. Dat de liberalen de kiezers vol drank gieten, daarover hebben wij, volgens de *Vedette*, geen recht om te klagen, wij de katholieken wel witte brood en spek hebben uitgedeeld!

Wel, *Vedette*, wij vragen nog eens wie den drank betaalt waarmede men de liberale stemmen gekocht heeft. Wij van onzen kant, bekennen rechtuit dat de katholieke kandidaten de kosten betaald hebben der uitdeeling van duizend witte brooden en duizend stukken spek aan de armen der stad.

Doch tusschen de handelwijze der katholieken en die der liberalen is er een verschil hetwelk de *Vedette* wel zou willen onder den mantel houden.

De liberalen hebben in alle kwartieren der stad zuip partijen ingericht, waar het hier om zoo te zeggen aan den kleinen kiezer ingegoten werd. De katholieken hebben niets aan den kiezer gegeven, maar zij hebben een liefdadig werk gedaan jegens den armen.

Omstemmen te winnen hebben de liberalen den kiezer getraakteerd voor de kiezing. — De katholieken in tegendeel hebben den kiezer zijne gansche vrijheid gelaten en zij hebben hunne uitdeelingen aan den armen slechts na de kiezing gedaan.

De liberalen hebben den kleinen burger en den werkman met hier en wijng gevuld; zij hebben hem het voorbeeld der dronkenschap gegeven; zij hebben hem verscheidene dagen dagloos doen verliezen. — De katholieken hebben eenen kostelijken bijstand gegeven aan de armen die zelfs geen stemrecht genieten, zoo dat er in hunne handelwijze geen het minste politiek belang kan gevonden worden.

De liberale slemprijen waren eenen oproep tot de wanorde en het straatlawijt, eene oorzaak van dronkenschap en tweedracht in de huisgezinnen en vooral eene schandelijke kies manoeuvre, terwijl de uitdeeling van brood en vleesch welke de katholieke kandidaten gedaan hebben, niet aan de kiezers maar aan de armen, niet voor maar na de kiezing een prijsbaar werk van weldadigheid zijn waover de noodlijdenden oprecht dankbaar zijn geweest.

De liefdadigheid der katholieke kandidaten heeft huone namen doen zegenen door de

armen; de zuiperijen der liberalen hebben voor gevolg gehad het straatlawijt en de benoeming der liberale kandidaten.

Ziedaar, *Vedette*, het verschil tusschen de handelwijze der liberalen en der katholieken.

En wij de *Vedette* ons op dien grond uitdaagt, zou zij wel willen zoo goed zijn ons hare gedachte te zeggen over het nachtelijk straatlawijt dat de kiezing van den 25 augustus gevolgd heeft? Aan welke partij hoorden die lawijtmakers toe die onder de vensters der deftigste lieden der stad gingen schreeuwen? In welke partij moet men degenen gaan zoeken die hunne werklieden, hunne paarden en hunne camions ten dienste der gemeene lawijtmakers stelden? Deze openbare beledigers waren vol liberaal bier. Die schandelijke wanorden zouden niet voorgevallen zijn, hadden de liberalen het voorbeeld der katholieken gevolgd en een goed werk gedaan ten voordeele van den armen in plaats van den werkman door den drank te verbeesten.

Lager onderwijs.

Den 9 en 10 dezer maand zal te Luik de gewone zitting gehouden worden van *Algemeene Bond der Belgische onderwijzers*. M. Delcour, onze achtbare minister van binnenlandsche zaken, een bewijs willende geven van zijne genegenheid voor het lager onderwijs, zal deze vergadering met zijne tegenwoordigheid vereeren.

Het uitvoerend komiteet heeft dit nieuws ter kennis van de onderwijzers gebracht door den volgende omzendbrief, die wij ontleenen aan de *Progrès*, tijdschrift voor volksopvoeding, n° van den 1 september.

«Het uitvoerend komiteet brengt ten spoedigste ter kennis van de ambtbroeders, dat het door den achtbaren heer Delcour, minister van binnenlandsche zaken, met de grootste welwillendheid in bijzonder verhoor is ontvangen.

» Na van het dagorde der vergaderingen van 9 en 10 september te hebben kennis genomen, heeft hij ons verzekerd dat, indien zijne belangrijke werkzaamheden het hem toelaten, hij eene onzer zittingen met zijne tegenwoordigheid zal komen vereeren.

» Met het grootste belang nam de heer Minister inlichtingen over het gevoelen der onderwijzers betrekkelijk het wetsontwerp dat eene algemeene pensioenkas instelt. Hij heeft het uitvoerend komiteet de toelating verleend hem de opmerkingen mede te deelen welke de bepleiting van dit punt zal uitlokken.

» De heer minister vernomen hebbende

vergaan en sterven wij. Altijd heeft men mij gezegd dat ik schoon ben, en ik gevoel dat ik jong ben. O het is zoo smartelijk schoon en jong te zijn en te moeten sterven! Maar niet minder gevoel ik, dat ik goed doe te sterven, waar ik niet zonder schande leven kan.

» Verpletterd zag ik op den grond. Zij zag mij rustig aan en gaf mij een pakje over.

» Mijnheer, neem dit. Het is een gouden kruis, dat ik eens van de koningin gekregen heb en een mijner lokken — de menschen zeiden altijd dat ik het schoonste haar uit Frankrijk had — wanneer gij mij een genoege doen wilt, stel dan beiden, als ik er niet meer ben, aan de koningin ter hand. Zeg haar, dat ik tot mijn laatste ademtocht aan haar gedacht heb en haar trouw gebleven ben; zeg haar, dat ik mijne laatste hoop op haar vestig; wilt gij?

» Ik kon mij niet langer inhouden. Ik knielde aan hare voeten en drukte haar kleed aan mijne lippen.

» Louise, ik bemid u. Gij weet het. Erbarm u mijner, volg mij. Ik red u. Gij waart anders zoo vriendelijk, zoo goed jegens mij. Louise, laat ons in eenen boek van de wereld al dit leed en deze zorgen vergeten, en in de aanschouwing van God en de natuur onze dagen vereenigen. O de wereld is zoo schoon en Gods zon geneest de wonden, die de menschen geslagen hebben.

Louise, erbarm u over uw eigen en mijn leven!

» Ik kon niet meer spreken. Ik zag op. De vorstin was opgestaan en zag mij trotsch en koud aan.

» Mijnheer, zeide zij zacht maar vast, ik herinner mij dat ik met u in mijne kindsheid somtijds in de tuinen van mijne vader, den hertog van Savoye, gespeeld heb. Uw vader was in onzen dienst. Mij dunkt dat gij daar zoo oeren de gedachten van vriendschap en genade met elkander verward hebt. Ik heb slechts het gevoel

dat de onderwijzers zich in hunne provinciale vergaderingen bezig gehouden met het opsporen der beste middelen om de lichaams-oefeningen in de lagere scholen te onderwijzen heeft goedwillig toegestemd hem daarover insgelijks verslag te doen.

» De heer minister vernam met genoegen dat de Bond zich bezig houdt met de inrichting der bewaarscholen, dit ander voorwerp zijner bezorgdheid.

» De blijde tijding die wij onze ambtgenoten aankondigen, doet ons hopen dat zij uit alle gouwen van België in menigte zullen toesnelen om aan onze beraadslagingen deel te nemen, met ons den achtbaren Minister te groeten, en hem den algemeenen dank te betuigen voor de uitstekende bewijzen zijner toegenegenheid jegens het lager onderwijs.

DE VOORZITTER,

F. VANDEN DUNGEN.

DE SCHRIJVER,

J. REYNIERS.

Wij vinden in de *Progrès* nog de volgende regelen tot de onderwijzers gericht:

« M. Delcour, minister van binnenlandsche zaken, heeft voorgenomen den algemeene Onderwijzersbond, den 9^{en} en 10^{en} te Luik vereenigd, met zijne tegenwoordigheid te vereeren.

» Sedert dat België bestaat zal het de eerste maal zijn dat een minister zich te midden der nederige werklieden zal bevinden, wier werken het geluk der huisgezinnen, den voorespoed en de zekerheid van den Staat voorbereiden.

» Gij zult allen deze zitting willen bijwonen.

» Gij zult allen aan uwe kinderen willen zeggen:

« Ik was op de merkwaardige vergadering waar een professor eener hoogeschool, een minister des konings onze redetwisting wilde hooren over de degelijkheid van deze of gene methode van lager onderwijs of over de middelen om ons en onze overlevende bloedverwanten in onzen ouden dag een gerust bestaan te verzekeren.

» Dank aan eenen anderen minister, M. Moncheur, zult gij voor weinig kosten die feest zonder weerga kunnen bijwonen. Aan degene van u die nog geen reisbriefje tegen half geld ontvangen hebben, zal dit zonder uistel gestuurd worden, mits te schrijven aan M. Reyniers, bestuurder der gemeenteschool van Aalst, of aan M. Lonay, onderwijzer te Luik, rue Bassenge, 14. — Prijs een frank per kaart.

» Laat ons in het voorbijgaan opmerken dat de *Progrès* op verre na geen klerikaal blad is.

Hedendaagsche beschavers.

Onze lezers hebben eergisteren, onder de tijdingen *Italië* eene beschrijving gelezen van 't geen er thans in Rome plaats heeft; de meest onzedige stukken en waarin men de schandelijkste leugens en geschiedkundige onwaarheden op elkander stapelt, worden daar, altijd ter beschaving van het volk en dus ten algemeene koste, opgevoerd.

De regisseurs van Victor Emmanuël rapen alles bijeen wat ze rechts en links, kortom, al wat zij onzedig en ongodsdienstig vinden — en men weet wat oogst er in de theaterwereld is op te doen — en dischen dit aan het volk als historische waarheden, als zedelijke opvoeding voor!

Het volk met leugens en onzedelijkheden opvullen; het volk, zooals een geavanceerd blad zelf bekennen moet, bederven, tot in de ziel bederven, zonder twijfel om den terugkeer van het Pausdom des te moeilijker te maken — ziedaar dan de zending van het italiaansche liberalisme.

Maar vergeet Victor Emmanuël dan dat een volk, zoo bedorven, zoo verdierlijkt, zoo overgeleverd aan zijne driften, zoo ontdaan van allen eerbied voor gezag en overheid, ook welhaast het gezag van Victor Emmanuël onder den voet trappen zal?

Indien het italiaansche gouvernement zoo liberaliseert, dan zal het tijd worden Rome, het Vatikaan en St-Pieter te gaan zien, want wie weet hoe spoedig de petrool daar zijn vernielend werk zal aanvangen en vernielen wat de eeuwen hebben bewaard en bewonderd!

Doch welke middelen het italiaansche gouvernement ook uitdenke, het kan verzekerd zijn dat niet het Pausdom alleen, maar troon en dynastie zelve daarin zullen verloren gaan. Victor Emmanuël en de *Italië* geschiedenis der wereld zwaar te verantwoorden hebben!

STADS- EN PROVINCIE NIEUWS.

De *Monitor* bevat de uitslagen der prijskampen van het middelbaar onderwijs van eersten graad, in 1872.

Ziehier de uitslagen des bijzonderen prijskamp van vlaamsche taal, voor de leerlingen van latijnsche rhetorika en eerste professionnelle:

Latijnsche rhetorika.

P. Maes, van het koninklijke atheneum van Hasselt, 75 punten;
L. Thibault, van het koninklijke atheneum van Hasselt, 61 punten;
G. Ulens, van het gepatronoerd collegie van St-Truiden, 60 punten;

DE PLEEGVADER.

(VERVOLG.)

» Ik spoedde den trap af naar het stadhuis toe. Ook van daar had men haar reeds weggebracht. Men wees mij naar la Force. Ik snelde daarheen. Het gelukt mij toegang tot de zaal te verkrijgen. Daar vind ik haar, in een donkeren hoek gezeten, nauwelijks door een zwart kleed bedekt dat men half in stukken gescheurd had, bleek, sidderend van de koude, met gevouwen handen, stil aan haar lot onderworpen, te midden van het woeste leven en geras, het vloeken, bidden en roepen der medegevangenen.

» Ik trad naar haar toe en sprak haar aan. Zij sloeg hare rood gevende oogen op en een zacht lachje vloog bij mijnen aanblik over hare lippen.

» Prinses, nog eens, mischien voor de laatste maal, bezweer ik u, vertrouw u aan mij. Nog kan ik u redden. Red u om mijne wille, om de smarten, die mijne borst verscheuren, om den vreeslijken angst in mijn binnenste, red u! Spreek een woord van toestemming. Zie om u heen deze verwarring. Vat moed. O Louise, vertrouw mij; ik ben gereed u mijn leven op te offeren.

» Zij had de oogen neergeslagen en zag zonder deelname en droomend voor zich heen, alsof zij mijne stem niet gehoord had.

» Mijnheer, zeide zij toonloos, laat mij mijn lot afwachten. Wat wilt gij? Ik sterf. Wanneer zooals de menschen zeggen, de wenschen van eene sterfende vervuld worden, dan hoop ik van harte, dat uwe gedachten van vrijheid en menschenheer worden vervuld. Mischien hebt gij gelijk; mischien zijn uwe gedachten de beste. Zij zijn de mijne niet, ik begrijp ze niet. Daarom

van het laatste voor u. Gij moogt andere meeningen van vrijheid en gelijkheid hebben, juist omdat wij haar niet deelen zijn wij in den kerker en gereed als hertogen van Savoye en gravin van Lamballe te sterven. Vaarwel; wij ontslaan u uit onzen dienst.

» Zij wendde zich van mij af naar een anderen kant van de zaal. Ik lag stom op de knieën, terwijl ik mijn hoofd tegen den muur drukte. Toen sprong ik op en verwijderde mij uit de zaal.

» Parijs, 10 sept. 1792

« Mijn doktor zegde mij, dat ik acht dagen in eene brandende koorts gelegen heb. Het zal wel zoo zijn. Mijne gedachten zijn verward en gaan door elkander als nevelwolken. Langzamerhand duiken klare beelden voor mij op. — Weg, uit verre, verre tijden, als iets dat ik niet beleefd heb, maar alsof iemand mij een sprookje verhaald heeft, en uit mijne kindsheid herinner ik ze mij niet meer nauwkeurig. Het geheugen kwelt zich te vergeefs, om de minste sporen er van te ontdekken, en kruipt ze na als een speurhond het wild.

» Hoe was het ook, hoe was het toch? O neen, zoo niet! Weg roode onweerswolken, gij niet het eerst aan de heert! Waarom dringt gij zoo vooruit, bloedroom uit de abdij! Grijpend menschenhoofd, dat over de straat rolt, ik ken u, gij zijt Montmorin. Gij verdoet een trotschen naam, een stoute taal, koene blikken en een vinnig woord! En nu met hersenen en bloed bezoeeld, met slijk bespat, met voeten geschopt als een bal in het kinderspel — weg, uit den weg, om tot haar te kunnen komen, tot haren bloedstroom. Oog en ziel houd u vast aan haar, hangt u aan haar lieflijk beeld. Wat zag zij hoog op mij af, zoo hoog dat ik haar niet bereiken kon, wat goldte die lieflijke blonde krullen, wat zagen hare oogen vurig, wat wendte zij bevallig haren zwanenhals — zij knikt mij toe. Maar

hemel! zij heeft geen lijf — de schoonste vrouw van Frankrijk zonder lichaam — en vreeselijk! uit hare oogen stroomt het bloed, haar mond straat open, de lange blonde krullen sladderen bloedig in den wind — monster, geef mij haar bleek hoofd van de piek, om hare oogen te sluiten; ik kan den blik van deze groote doode oogen niet verdragen.

» O, ik heb toch geen schuld aan uwen dood, vrouw, ik heb u niet laten sterven, ik zweer het bij mijne zaligheid. Zie niet zoo stijf op mij neer; ik heb u immers geen leed gedaan? Ik was immers bij u, maar gij hebt mij afgewezen, van u gestooten, ontroefd hart! Ik kwam tot u terug, weened, met berouw, verpletterd, maar vol liefde. Ik kwam aansluipen als een hond, dien gij met schoppen had weggejaagd, als een vogel, die gij met uwe blikken betooverd had. Ik wilde gaarne met haar sterven, daar ik niet met haar leven kon. Bezin u toch: het was in la Force. Gij waart nog met uw zessen in de zaal, en ik was tot u gekomen, over de lijken heengeklommen, die men opgehoopt had; door de bloedstroom heengegwaad, welke door de straten liepen. Ik was door de hoopen woeste moordenaars heengedrongen, die met messen, dolken en pikken de offers verwachtten, welke den dood in dien septembernacht gewijd waren.

» Ik trad naar u toe en sprak met u, had u met tranen in de oogen, om op te houden van trots en hoovaardij, en mij uit de schaduw van dezen bloednacht te volgen in den zonneschijn des levens, aan mijne zijde in een stil, verwijderd verblijf een nieuw verborgen leven te leiden in gouden vrede, vol zaligheid en rust. Maar gij antwoordde mij niet, gij sprak harde trotsche woorden, juist toen de wachters u opriepen: « Louise, van Savoye, prinses van Lamballe! »
» En ik stond naast u voor uwe onbarmhartige rechtters, en toen zij u vroegen: « Zweert